

Sygn. akt IX Ka 1072/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach IX Wydział Karny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Adam Kabziński

Sędziowie: SSO Zbigniew Karamara

SSO Adam Zarzycki (spr.)

Protokolant: protokolant sądowy Anna Wołowiec - Piłat

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2014 roku

sprawy **K. S.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 177 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycielki subsydiarnej

od wyroku Sądu Rejonowego w Busku – Zdroju VI Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w Kazimierzy Wielkiej

z dnia 29 kwietnia 2014 roku sygn. akt VI K 158/13

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. zasądza od oskarżycielki subsydiarnej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem opłaty za postępowanie odwoławcze.

IX Ka 1072/14 Uzasadnienie

K. S. oskarżony był z subsydiarnego aktu oskarżenia wniesionego przez K. K. o to , że :

w dniu 25 maja 2011 r. około godz. 14.20 , w miejscowości K. , gm. C. , woj. (...) , prowadząc pojazd m-ki O. (...) , nr rej. (...) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym poprzez niezachowanie należytej ostrożności podczas manewru omijania pojazdu m- ki I. , nr rej. (...) , w wyniku czego nieumyślnie doprowadził do potrącenia K. K. , pasażerki wysiadającej z w/w pojazdu , w wyniku którego to potrącenia K. K. doznała złamania głowy kości strzałkowej lewej , zerwania więzadła pobocznego i przyśrodkowego kolana lewego , uszkodzenia więzadła krzyżowego przedniego kolana lewego , co skutkowało naruszeniem czynności narządów ciała na czas powyżej 7 dni ,

tj. o przestępstwo z art. 177 § 1 kk .

Sąd Rejonowy w Busku – Zdroju VI Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w Kazimierzy Wielkiej wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie VI K 158/13 orzekł co następuje :

I. oskarżonego **K. S.** uniewinnił od popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu ;

II. na podstawie art. 632 pkt 1 kpk w zw. z art. 640 kpk ustalił , że koszty procesu ponosi subsydiarny oskarżyciel posiłkowy K. K. .

Powyższy wyrok zaskarżony został przez pełnomocnika subsydiarnego oskarżyciela posiłkowego w całości na niekorzyść oskarżonego . Zarzucił on temu wyrokowi :

I . naruszenie przepisów prawa procesowego , mające wpływ na treść orzeczenia , tj. :

1 . **art. 4 kpk w zw. z art. 7 kpk i art. 92 kpk** poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów , wbrew wskazaniom wiedzy oraz zasadom prawidłowego rozumowania , polegające na :

a) pominięciu istotnej części wyjaśnień oskarżonego K. S. , tj. m.in. w zakresie prędkości deklarowanej przez oskarżonego (**około 50 km/h**) , faktu liczenia się oskarżonego z **możliwością otwarcia drzwi przez kierowcę samochodu I.** , deklarowania przez oskarżonego **możliwości zatrzymania się** w przypadku otwarcia drzwi przez kierowcę I. ;

b) uznaniu w całości za wiarygodne wyjaśnień oskarżonego K. S. , który m.in. deklarował poruszanie się z **prędkością umożliwiającą zatrzymanie pojazdu O.** (...) w przypadku otwarcia drzwi samochodu I. , podczas gdy oskarżony nie zdołał zatrzymać pojazdu przed pieszą , która znajdowała się zaledwie ok. 2 m w odległości od drzwi kierowcy i została dostrzeżona przez oskarżonego w momencie , gdy oskarżony nadal powinien liczyć się (i liczył się) z możliwością otwarcia drzwi przez kierowcę I. ;

c) uznaniu za w pełni wiarygodne wyjaśnień oskarżonego K. S. , podczas gdy wyjaśnienia jego pozostają w sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym i ustaleniami Sądu , m.in. w zakresie rzekomego wcześniejszego urazu i leczenia K. K. , odległości od samochodu I. , a także z pominięciem faktu , że oskarżony może być istotnie zainteresowany uniknięciem odpowiedzialności karnej

d) pominięciu ustaleń dotyczących **czasu potrzebnego (ok. 25-30 sekund)** łącznie na zatrzymanie samochodu I. , przedostanie się K. K. ze środkowego miejsca w samochodzie - poprzez prawe siedzenie z dzieckiem siedzącym w foteliku - do drzwi po stronie prawej , wyjście z samochodu na pobocze , przejście na przód samochodu i w końcu przejście w pobliże lewego przedniego narożnika samochodu I. **w kontekście odległości , jaką w tym czasie przebył oskarżony samochodem O. (...)** , a która to okoliczność powinna być wzięta pod uwagę przez biegłych przy dokonywaniu analizy czasowo-ruchowej w ramach opinii ;

e) bezpodstawnym przyjęciu , jakoby K. K. miała **wtargnąć** przed nadjeżdżający samochód , podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika z jednej strony , że uczestnicy ruchu (oskarżony i K. K.) nie widzieli się nawzajem (nie pozostawali w swoim polu widzenia) oraz że K. K. przed wkroczeniem na jezdnię obserwowała jezdnię w kierunku , z którego nadjechał oskarżony ;

f) bezpodstawnym przyjęciu jakoby na miejscu zdarzenia nie było **śladów hamowania** wyłącznie na podstawie faktu , że część świadków nie pamięta takich śladów , podczas gdy ze zgromadzonego materiału wynika , że Policja nie dokonała prawidłowych oględzin miejsca wypadku , a jednocześnie fakt istnienia śladów hamowania wynika z zeznań świadków R. K. (1) , K. D. i M. S. ;

g) oparciu się na ustaleniach poczynionych przez **świadka W. Ł. (1)** (funkcjonariusza KPP w K. W.) w zakresie ustalenia wtargnięcia przez K. K. przed samochód O. (...) , podczas gdy z zeznań świadka W. Ł. (1) wynika , że nie pamięta w oparciu o jakie dowody dokonał takich ustaleń , co nie wyklucza , że mogły to być ustalenia poczynione wyłącznie o wersję wydarzeń przekazaną przez K. S. , zwłaszcza że świadek nie jest pewien czy rozmawiał z K. K. na miejscu zdarzenia ;

h) bezpodstawnym **uznaniu za niewiarygodne treści zeznań K. K. i R. K. (1)** wyłącznie na tej podstawie , że są one sprzeczne z wyjaśnieniami oskarżonego oraz z treścią dowodów mających charakter wtórny w stosunku do dowodów osobowych , tj. opinii biegłych , a także na podstawie rzekomego zainteresowania świadków sprowadzeniem odpowiedzialności karnej na oskarżonego , podczas gdy np. świadkowie ci zeznają zgodnie z prawdą i na korzyść oskarżonego m.in. w zakresie braku włączenia kierunkowskazu przez R. K. (1) ;

i) bezpodstawnym uznaniu za niewiarygodne twierdzeń R. K. (1) , **że nie było innych uczestników ruchu** , podczas gdy z zeznań K. K. i analizy czasowo – ruchowej przemieszczania się K. K. i samochodu O. (...) wynika , że nawet przy prędkości rzędu 30 km/h mógł on znajdować się 250 m za samochodem I. , a przy deklarowanej przez oskarżonego prędkości 50 km/h mógł on znajdować się nawet ponad 400 m za samochodem I. ;

j) bezpodstawnym uznaniu za niewiarygodne twierdzeń K. K. , że **nie widziała ona samochodu O. (...) wchodząc na jezdnię** , podczas gdy z analizy czasowo- ruchowej przemieszczania się K. K. i samochodu O. (...) wynika , że nawet przy prędkości rzędu 30 km/h mógł on znajdować się 250 m za samochodem I. , a przy deklarowanej przez oskarżonego prędkości 50 km/h mógł on znajdować się nawet ponad 400 m za samochodem I. ;

k) bezpodstawnym pominięciu przy ocenie zachowania oskarżonego faktu , że nie był on w stanie kontynuować jazdy po jezdni i **był zmuszony zjechać na przeciwległe pobocze** ;

l) bezpodstawnym pominięciu faktu **odrzućcia prawego buta K. K.** w wyniku zderzenia , która to okoliczność powinna być wzięta pod uwagę przez biegłych przy dokonywaniu analizy czasowo-ruchowej w ramach opinii ;

II . naruszenie przepisów prawa materialnego , mające wpływ na treść orzeczenia , tj. :

1) art. 22 ust. 1 ustawy prawo o ruchu drogowym poprzez jego niezastosowanie do manewru wykonanego przez oskarżonego , t.j. manewru omijania połączonego ze zmianą zajmowanego pasa ruchu w rozumieniu art. 2 okt 7 ustawy , a w konsekwencji błędnym uznaniu , że manewr ten nie wymagał zachowania szczególnej ostrożności przez oskarżonego ;

2) art. 23 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 22 ust. 1 ustawy prawo o ruchu drogowym poprzez jego błędną wykładnię polegającą na bezpodstawnym przyjęciu , jakoby przy manewrze omijania połączonym ze zmianą zajmowanego pasa ruchu kierujący pojazdem nie miał obowiązku zachowania szczególnej ostrożności w rozumieniu art. 22 ust. 1 ustawy ;

3) art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy prawo o ruchu drogowym poprzez jego błędne zastosowanie polegające na uznaniu , jakoby zachowanie odstępów ok. 40 cm od omijanego pojazdu - który dopiero co się zatrzymał i co do którego oskarżony liczył się z możliwością otwarcia drzwi przez kierowcę - jest odstępem bezpiecznym , a także poprzez uznanie jakoby przy wykonywaniu tego manewru nie zachodziła potrzeba zmniejszenia prędkości poniżej 30 km/h ;

4) art. 26 ust. 3 pkt 2 ustawy prawo o ruchu drogowym poprzez jego błędne niezastosowanie w sytuacji , gdy samochód I. jechał w tym samym kierunku co samochód O. (...) , lecz zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszej K. K. ;

5) art. 19 ust. 1 ustawy prawo o ruchu drogowym poprzez jego błędne pominięcie w sytuacji , gdy warunki , w jakich oskarżony wykonywał manewr omijania nakazywały dostosowanie prędkości do tych warunków , w tym w szczególności do przewidywanej przez oskarżonego możliwości otwarcia drzwi przez kierowcę I. ;

6) art. 13 ustawy prawo o ruchu drogowym poprzez jego błędną wykładnię polegającą na bezpodstawnym przyjęciu , jakoby pieszy miał obowiązek przy przekraczaniu jezdni spojrzeć najpierw w lewo , później w prawo i ponownie w lewo , podczas gdy z treści przepisu nie wynika taki sposób postępowania w ramach obowiązku zachowania szczególnej ostrożności ;

III . błędy w ustaleniach faktycznych polegające na :

1 . ustaleniu błędnej prędkości samochodu O. (...) ;

2 . ustaleniu błędnej i nierealnej wobec ustalonego stanu faktycznego odległości między samochodem O. (...) i samochodem I. ;

- 3 . błędnym ustaleniu , że samochód O. (...) był w zasięgu wzroku K. K. , gdy ta rozpoczęła przechodzenie przez jezdnię ;
- 4 . błędnym ustaleniu , że K. K. wtargnęła przed samochód O. (...) ;
- 5 . błędnym ustaleniu , że brak było śladów hamowania na miejscu zdarzenia .

Podnosząc te zarzuty pełnomocnik subsydiarnego oskarżyciela posiłkowego **wniósł** o :

1 . **zmianę zaskarżonego wyroku** , orzekając odmiennie co do istoty poprzez uznanie oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu oraz zasądzenie kosztów postępowania , w tym kosztów zastępstwa wg norm przepisanych ;

ewentualnie o :

2 . **uchylenie zaskarżonego wyroku** oraz przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania .

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja pełnomocnika subsydiarnego oskarżyciela posiłkowego nie zasługuje na uwzględnienie . Zawiera ona liczne , drobiazgowo zarzuty dotyczące przede wszystkim oceny zebranych dowodów , która według apelującego jest dowolna oraz ustaleń faktycznych , będących konsekwencją takiej oceny . Apelujący , mimo iż w istocie zarzuca Sądowi uchybienia polegające na dokonaniu wadliwych , jego zdaniem , ustaleń faktycznych , zarzuca także obrazę przepisów prawa materialnego , tj. szeregu przepisów prawa o ruchu drogowym .

Odnosząc się do tak sformułowanej apelacji , na wstępie należy stwierdzić , że wbrew podniesionemu zarzutowi obraży art. 7 kpk , Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny zebranego materiału dowodowego , która w żadnym razie nie może być uznana za jednostronną i dowolną . Rezultatem tej oceny są prawidłowe i mające oparcie w zebranych dowodach ustalenia faktyczne . W szczególności należy podkreślić , że Sąd dokonał prawidłowej oceny wyjaśnień oskarżonego , trafnie uznając za wiarygodne . Za taką oceną przemawiają bowiem opinie obu biegłych S. K. i W. S. . Z opinii obu biegłych bezspornie wynika , iż przyczyną przedmiotowego wypadku drogowego było nieprawidłowe zachowanie się pieszej K. K. , która bez należytego upewnienia się i obserwacji sytuacji na drodze wyszła zza samochodu I. wprost pod nadjeżdżający samochód O. (...) kierowany przez oskarżonego . Zachowanie pieszej miało charakter wtargnięcia przed nadjeżdżający samochód z uwagi na krótki czas trwania zagrożenia dla kierującego tym samochodem i niemożność uniknięcia potrącenia pieszej . Opinie obu biegłych są zasadniczo zgodne co do istoty sprawy , a tylko nieznacznie się różnią . Obaj biegli dokonali analizy czasowo – przestrzennej przedmiotowego wypadku i przedstawili wszystkie możliwe warianty jego przebiegu , opowiadając się za tym , który uwzględnia wszystkie okoliczności ujawnione w sprawie . Z opinii biegłych bezspornie również wynika , że oskarżony zachował bezpieczny odstęp omijając samochód I. , jak również że nie miał żadnych możliwości uniknięcia wypadku . Nie miał bowiem możliwości zatrzymania pojazdu przed pieszą , ani też zjechać na lewe pobocze w taki sposób , aby ominąć pieszą . Oskarżony bowiem i tak omijając samochód I. częściowo zjechał na pobocze , a uwzględniając ustalone przez biegłych miejsce potrącenia pieszej , nie mógłby jeszcze bardziej zjechać w lewo , gdyż uderzyłby w mur ogrodzenia . Trzeba dodać , że droga na tym odcinku jest wąska .

Brak jest podstaw do kwestionowania ustaleń Sądu co do prędkości samochodu O. (...) w czasie przejeżdżania przez miejscowość K. (50 km/h) , omijania samochodu I. (30 km/h) oraz w chwili potrącenia pieszej (15 – 17 km/h) . Podstawą do tych ustaleń były wyjaśnienia oskarżonego , trafnie ocenione jako wiarygodne , oraz opinie obu biegłych , także trafnie ocenione jako miarodajne i pozwalające na dokonanie tych ustaleń . Za wersją oskarżonego przemawia analiza czasowo – przestrzenna zachowań obu uczestników ruchu (oskarżonego kierującego pojazdem mechanicznym oraz pieszej) dokonana przez biegłych . Analiza ta uwzględnia wszystkie konieczne parametry (usytuowanie samochodu I. , powypadkowe usytuowanie samochodu O. (...) , ślady na pokrywie komory silnika tego samochodu wskazujące na kontakt z pieszą , miejsce zdarzenia , brak uszkodzeń tego pojazdu , obrażenia pieszej , sposób jej poruszania się , miejsce jej potrącenia) . Z analizy tej bezspornie wynika , że w czasie omijania samochodu I. prędkość

samochodu O. mogła wynosić ok. 30 km/h , a wcześniej mogła być większa , co nie stoi w sprzeczności z twierdzeniami oskarżonego , że jechał z prędkością ok. 50 km/h , natomiast w chwili potrącenia pieszej prędkość ta mogła wynosić ok. 15 - 17 km/h . Wskazuje na to rodzaj obrażeń ciała pieszej , brak uszkodzeń samochodu O. (zagniecenie blachy i rozbicie szyby czołowej) oraz ślad starcia kurzu na pokrywie silnika z jej prawej strony . Okoliczności te zgodne są z twierdzeniami samego oskarżonego , że zmniejszył prędkość samochodu omijając samochód I. , gdyż obawiał się nagłego otwarcia drzwi przez jego kierowcę . Należy dodać , że różnica między prędkościami 50 km/h a 30 km/h jest tak niewielka , że oczywiście możliwe jest zmniejszenie prędkości z 50 km/h do 30 km/h (co jest zgodne z ustaleniami biegłych) w krótkim czasie bez potrzeby nagłego hamowania . W kwestii prędkości samochodu O. (...) należy jeszcze dodać , że Sąd oczywiście się pomylił w uzasadnieniu wyroku (k . 191) , wskazując , iż oskarżony jechał przez wieś z prędkością 30 km/h . Z dalszego uzasadnienia bezspornie wynika , iż chodzi o prędkość 50 km/h . Należy również dodać , że zupełnie niewiarygodne są twierdzenia K. K. o rzekomym „ koziółkowaniu ” po uderzeniu przez samochód O. (...) . Sprzeciwia się temu zdecydowanie rodzaj doznanych przez nią obrażeń oraz brak uszkodzeń tego samochodu . Również niewiarygodne są twierdzenia pokrzywdzonej o rzekomym odrzuceniu buta na odległość 20 m . Takiemu twierdzeniu przeczą opinie biegłych , np. opinia W. S. (k . 176) .

Oskarżony nie miał również żadnego obowiązku przewidywania , że zza omijanego samochodu wybiegnie piesza . Właśnie zmniejszenie prędkości do 30 km/h świadczy o tym , że oskarżony zachował należyłą ostrożność omijając stojący pojazd . Od kierującego pojazdem mechanicznym nie można oczekiwać , że omijając stojący pojazd , powinien nie tylko zmniejszyć prędkość , ale nawet zatrzymać się , gdyż zawsze może znaleźć się w sytuacji niebezpiecznej . Oznaczałoby to paraliż ruchu drogowego . Trzeba również wskazać na usytuowanie samochodu I. , który zatrzymał się ukośnie na drodze , a kierujący tym samochodem nie sygnalizował manewru skrętu w lewo . Oskarżony nie miał żadnego obowiązku przewidywania , że z tego pojazdu ktoś wysiądzie i będzie chciał przejść na drugą stronę drogi w sposób nieprawidłowy . W kwestii podnoszonej w apelacji dotyczącej czasu potrzebnego na opuszczenie samochodu przez oskarżycielkę , należy podkreślić , że oskarżony z pewnością się myli twierdząc , iż jechał za samochodem I. w odległości ok. 50 – 60 m . Uwzględniając prędkość z jaką jechał oraz konieczność opuszczenia samochodu przez pokrzywdzoną , odległość ta musiała być większa . Nie zmienia to oceny wiarygodności jego wyjaśnień , a świadczy tylko o tym , że błędnie wskazał tą odległość . Wskazywane natomiast przez niego informacje co do prędkości z jaką jechał , zostały zweryfikowane przez biegłych . Brak jest także podstaw do kwestionowania ustalenia co do braku śladów hamowania . Nie przeprowadzono w tym zakresie odpowiednich oględzin na miejscu zdarzenia , które mogłyby zweryfikować twierdzenia np. R. K. o istnieniu takich śladów . Nie oznacza to , że wyjaśnienia oskarżonego , iż hamował przed zderzeniem są niewiarygodne . Należy przypomnieć , że prędkość samochodu O. była niewielka , mogło więc tych śladów w ogóle nie być . Sąd I instancji prawidłowo ocenił zeznania świadka W. Ł. , funkcjonariusza Policji , który był na miejscu zdarzenia .

Uwzględniając powyższe okoliczności , Sąd I instancji dokonał prawidłowych i mających oparcie w przeprowadzonych dowodach , ustaleń faktycznych co do przebiegu i przyczyn zaistniałego wypadku komunikacyjnego . Sąd I instancji dokonał również prawidłowej oceny prawnej zachowania wszystkich uczestników przedmiotowego wypadku komunikacyjnego . Przede wszystkim Sąd słusznie przyjął , iż oskarżony nie naruszył żadnych zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym , a wyłączną przyczyną wypadku było nieprawidłowe zachowanie się pieszej K. K. . Oskarżycielka posiłkowa K. K. nie zachowała bowiem należytej ostrożności przy przechodzeniu przez jezdnię , wychodząc zza samochodu i będąc niewidoczna dla oskarżonego , wtargnęła na jezdnię po nadjeżdżającym samochodzie . Sąd słusznie powołał się na przepis art. 13 ustawy prawo o ruchu drogowym co do oceny zachowania pieszej . Prawidłowo również Sąd przyjął , iż oskarżony nie naruszył art. 23 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy , zachował bowiem bezpieczną odległość od omijanego pojazdu . Ustalenia faktyczne oparte na wyjaśnieniach oskarżonego i opinii biegłych świadczą również o tym , że oskarżony dostosował prędkość do sytuacji drogowej , a więc nie naruszył przepisu art. 19 ust. 1 w/w ustawy . Wprawdzie Sąd na ten przepis się nie powołał , ale z ustaleń Sądu wynika , iż oskarżonemu tego nie zarzucił . Należy natomiast zgodzić się z apelującym , że należało uwzględnić także przepis art. 22 ust. 1 w/w ustawy wymagający od kierującego pojazdami zachowania szczególnej ostrożności przy wykonywaniu manewru połączonego ze zmianą pasa ruchu , tak jak w niniejszej sprawie . Ustalenia faktyczne Sądu świadczą o tym , że oskarżony taką ostrożność zachował , a więc to uchybienie nie wpłynęło na rozstrzygnięcie Sądu . Bezpodstawnie natomiast apelujący zarzuca , iż Sąd nie

wziął pod uwagę art. 26 ust. 3 tej ustawy . Z prawidłowych ustaleń faktycznych Sądu wynika bowiem , iż nie było takiej sytuacji , jak twierdzi apelujący , aby samochód I. zatrzymał się , aby ustąpić pierwszeństwa przechodzącej przez jezdnię pieszej , a wręcz przeciwnie to piesza wtargnęła na jezdnię .

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (art. 437 § 1 kpk , art. 456 kpk) . O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art. 627 kpk , art. 634 kpk , art. 640 kpk w zw. z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych(tekst jedn. Dz. U. nr 49 z 1983 r. , poz. 223 z późn. zm.) .

SSO Zbigniew Karamara SSO Adam Kabziński SSO Adam Zarzycki